

ความสัมพันธ์ระหว่างการวิจัยทางสุขภาพ การสนับสนุนจากหน่วยงานกับแบบแผน
การดำรงชีวิตด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร

นางสาววลดาวัลย์ ผาสุก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-090-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018407 i17217507

THE RELATIONSHIP BETWEEN HEALTH PERCEPTION, INSTITUTIONAL SUPPORT,
AND HEALTH RELATED LIFESTYLES OF PROFESSIONAL NURSES,
GOVERNMENTAL HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS

Miss Ladawan Pasook

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Nursing Administration Program

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-581-090-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ทางสุขภาพ การสนับสนุนจากหน่วยงาน
กับแบบแผนการดำรงชีวิตด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาล
ของรัฐ กรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาว ลดาวัลย์ ผาสุข

ภาควิชา

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการพยาบาล

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนินันท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

ดร. ภาว

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ภาว วิชาภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Dr. Panomประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

Dr. Jintanaกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนินันท์)

Dr. Waraกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณา ปุณณโชติ)

ลดาวัลย์ ผาสุก : ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ทางสุขภาพ การสนับสนุนจากหน่วยงานกับ
แบบแผนการดำรงชีวิตด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร
(RELATIONSHIPS BETWEEN HEALTH PERCEPTION, INSTITUTIONAL SUPPORT, AND
HEALTH RELATED LIFESTYLES OF PROFESSIONAL NURSES, GOVERNMENTAL
HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จินตนา ยูนิพันธ์,
147 หน้า. ISBN 974-581-090-8

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบแผนการดำรงชีวิตด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพใน
โรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร และศึกษาปัจจัยที่ร่วมกันทำนายแบบแผนการดำรงชีวิตของพยาบาล
วิชาชีพ ตัวพยากรณ์ได้แก่ การรับรู้อำนาจการควบคุมตนเองด้านสุขภาพ การรับรู้คุณค่าในตน การรับรู้ภาวะ
สุขภาพ การสนับสนุนจากหน่วยงาน อายุ และสถานภาพสมรส ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็น
พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลทั่วไปของรัฐ กรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน ด้วยวิธีสุ่ม
ตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามประกอบด้วย แบบวัด
ตัวพยากรณ์ และแบบวัดแบบแผนการดำรงชีวิตด้านสุขภาพ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของแบบแผนการดำรงชีวิตด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลของรัฐ
กรุงเทพมหานคร มีค่าเท่ากับ 2.99 อยู่ในระดับดี ด้านส่งเสริมสุขภาพและด้านการป้องกันโรคมียค่าเฉลี่ย
3.00 และ 2.87 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับดี
2. แบบแผนการดำรงชีวิตด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลาง
กับอายุ การสนับสนุนจากหน่วยงาน การรับรู้คุณค่าในตน ($r = .343, .318, .304$ ตามลำดับ) และ
มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับการรับรู้ภาวะสุขภาพ และสถานภาพสมรส ($r = .289$ และ $.205$)
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. การรับรู้อำนาจการควบคุมตนเองด้านสุขภาพ ไม่มีความสัมพันธ์กับแบบแผนการดำรงชีวิต
ด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ
4. ตัวแปรที่มีความสำคัญ ในการร่วมพยากรณ์แบบแผนการดำรงชีวิตด้านสุขภาพของพยาบาล
วิชาชีพตามลำดับ คือ อายุ การสนับสนุนจากหน่วยงาน การรับรู้คุณค่าในตน และการรับรู้อำนาจความ
บังเอิญด้านสุขภาพ ซึ่งร่วมกันพยากรณ์แบบแผนการดำรงชีวิตด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ ได้อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ได้ร้อยละ 30.18 ($R^2 = .3018$)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่ออนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C044007 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD : HEALTH RELATED LIFESTYLES/HEALTH PERCEPTION/INSTITUTIONAL SUPPORT
LADAWAN PASOOK : RELATIONSHIPS BETWEEN HEALTH PERCEPTION,
INSTITUTIONAL SUPPORT, AND HEALTH RELATED LIFESTYLES OF PROFESSIONAL
NURSES, GOVERNMENTAL HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR :
ASSO. PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D. 147 pp. ISBN 974-581-090-8

The purposes of this thesis were to study the health related lifestyles of professional nurses in governmental hospitals, Bangkok Metropolis and to search for the variables that would be able to predict health related lifestyles of professional nurses. These variables were health locus of control, self-esteem, perceived own health status, institutional support, age, and marital status. The research subjects consisted of 200 professional nurses, selected by multistage sampling technique. Instruments used in data collection were the questionnaire and assessment interview, which were developed by the researcher.

The major findings were as followed :

1. The mean of health related lifestyles of professional nurse in governmental hospitals, Bangkok metropolis was in the good level. ($\bar{X} = 2.99$)
2. There were moderately significant relationships between age, institutional support, self - esteem and health related lifestyles of professional nurses, at the .01 level. In addition, perceived own health status and marital status were statistically significant related to health related lifestyles, at the .01 level.
3. There was no significant relationship between health locus of control and health related lifestyles.
4. Variables which were able to significantly predict health related lifestyles of professional nurses at the .01 level, were age, institutional support, self-esteem and external health locus of control, These predictors accounted for 30.18 percent ($R^2 = .3018$) of the variance.

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชา ลายมือชื่อนิติ
การบริหารการพยาบาล ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
สาขาวิชา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
2534
ปีการศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ชุณิพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาเอาใจใส่ ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัย ตลอดจนให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วรรณ ปุณฺณโชติ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามในการวิจัย รวมทั้งขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล ฝ่ายการพยาบาลและพยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลทั้ง 7 แห่ง ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบคุณ คุณปภษณา จันลือชัย รวมทั้งเพื่อน ๆ และน้อง ๆ ที่มีส่วนช่วยเหลือผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการดำเนินขั้นตอนต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่กราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา และขอบคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการทำวิจัยด้วยดีเสมอมา

ลดาวัลย์ ผาสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ด
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	13
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย.....	16
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย.....	98
สรุปผลการวิจัย.....	100
อภิปรายผลการวิจัย.....	104
ข้อเสนอแนะ.....	113
รายการอ้างอิง.....	117
ภาคผนวก.....	126
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	126
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	128
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	134
ประวัติผู้เขียน.....	151

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนตัวอย่างประชากรใน 5 สังกัดโรงพยาบาล	63
2	สัดส่วนน้ำหนักคะแนนในแต่ละด้าน และจำนวนรายชื่อในแต่ละด้าน ของแบบวัดแบบแผนการดำรงชีวิตด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ	67
3	ผลการวิเคราะห์หาความเที่ยงของเครื่องมือ ของข้อมูลทดลองและข้อมูลจริง..	72
4	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส สังกัดของโรงพยาบาลที่ปฏิบัติงาน	79
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแบบแผนการดำรงชีวิต ด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ เรื่องอาหาร จำแนกเป็นรายชื่อและรวมทุกข้อ	81
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแบบแผนการดำรงชีวิต ด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ เรื่องการ ออกกำลังกาย จำแนกเป็นรายชื่อและรวมทุกข้อ	82
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแบบแผนการดำรงชีวิต ด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ เรื่องสุขนิสัย ประจำวัน จำแนกเป็นรายชื่อและรวมทุกข้อ	83
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแบบแผนการดำรงชีวิต ด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ เรื่องการจัดการกับ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ จำแนกเป็นรายชื่อและรวมทุกข้อ	84
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแบบแผนการดำรงชีวิต ด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ เรื่องความใส่ใจ ในสุขภาพตนเอง จำแนกเป็นรายชื่อและรวมทุกข้อ	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแบบแผนการดำรงชีวิต ด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ เรื่องการจัดการกับ ภาวะเครียด จำแนกเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ	87
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแบบแผนการดำรงชีวิต ด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ เกี่ยวกับการป้องกันโรค จำแนกเป็นรายข้อและ รวมทุกข้อ	88
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแบบแผน แบบแผนการดำรงชีวิตด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายด้านและ รวมทุกด้าน	89
13	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามระดับของตัวแปรที่ศึกษา ...	90
14	คะแนนสูงสุด ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของ..... ตัวแปรที่ศึกษา	92
15	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษากับแบบแผนการดำรงชีวิต ด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ	93
16	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หุคูณระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่ สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ และทดสอบความมีนัยสำคัญของ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น ในการพยากรณ์แบบแผนการดำรงชีวิตด้านสุขภาพ ของพยาบาลวิชาชีพ เมื่อใช้วิธี Stepwise Solution	94
17	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน ... ทดสอบความมีนัยสำคัญของ b และแสดงสมการถดถอยหุคูณที่ใช้พยากรณ์แบบแผน การดำรงชีวิตด้านสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ	96

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	รูปแบบการเกิดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน	43
2	กรอบแนวคิดของการวิจัย	59